

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

16 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva sentinței Judecătoriei Drochia din 17 ianuarie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 iulie 2020, declarat de avocata Diana Sanduleac, în numele inculpatei

Basarab Maria xxxxx.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 19.03.2019 - 17.01.2020,
instanța de apel: 13.02.2020 - 14.07.2020,
instanța de recurs: 25.09.2020 - 16.12.2020.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia din 17 ianuarie 2020, Basarab Maria a fost condamnată în baza art. 155 Cod penal la 2 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probațiune de 1 an.

De la inculpată s-a încasat în beneficiul părții vătămate Popovici Vasile prejudiciul moral în mărime de 10.000 lei.

2. Instanța de fond a constatat că, inculpata Basarab Maria, la 10.08.2018, orele 14:00, aflându-se în apropierea blocului locativ din str. xxxx, or. xxxx, având scopul amenințării cu omor ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, în urma unui conflict verbal cu Popovici Vasile, a încercat să-l lovească cu o coasă de dimensiuni mici în regiunea capului, provocându-i, astfel, o teamă caracterizată prin sentimentul de înfricoșare pentru viața și sănătatea proprie, existând pericolul realizării acestor amenințări.

Instanța a reținut că, inculpata nu a recunoscut vina și a declarat că, când a intrat în grădină, Popovici V. a întrebat-o ce caută, iar ea l-a întrebat pe el de ce i-a scos plantele din grădină și le-a dus la gunoi. Atunci el a apucat-o de mâna în care se afla coasa și i-a sucit degetele. Ea nu l-a amenințat pe Popovici V. și nici nu a ridicat coasa deasupra capului lui. Nici din partea lui Popovici V. nu au fost amenințări în adresa ei.

Totodată, vinovăția inculpatei este integral dovedită prin probele administrate.

Astfel, partea vătămată Popovici Vasile a declarat că, împreună cu Goncear E., Goncear I., Ciubotaru A. instalau țevi pentru uscarea covoarelor și rufelor, pe terenul public din spatele apartamentului. La un moment dat, a venit Barbacari Valentina care a început să-l numească pe el și pe soția sa cu cuvinte murdare. Apoi a telefonat mamei sale, Barbacari Maria, spunându-i să vină cât mai urgent, să ia cu ea coasa, deoarece ei sunt mulți. Peste 4-5 minute a venit Basarab Maria cu o coasă mică în mâna dreaptă, amenințându-i că-i omoară. S-a apropiat de el la un metru distanță și a ridicat coasa deasupra capului pentru a-l lovi. El a reușit cu o mână să prindă mânerul coasei și în felul acesta a împins-o pe Basarab M. Ultima a continuat să-i amenințe și a interzis lucrările începute de ei. După incident, el s-a simțit rău deoarece s-a stresat și a primit tratament. Ori, prin faptul că ea a ridicat coasa să-l lovească, a avut o frică enormă.

Martorul Ciubotaru Ala a relatat că, partea vătămată este concubinul ei. Se afla împreună pe trotuarul din spatele casei și priveau cum meșterii instalau țevi pentru uscarea covoarelor și rufelor. A venit Barbacari V. și văzând că se instalează țevile, a telefonat-o pe mama sa, Basarab M., care a venit în câteva minute, cu o coasă mică în mână. Mergând cu pași grabici pe trotuar, aceasta îi amenința cu cuvinte necenzurate, strigând că tot ce se instalează va fi tăiat și aruncat. Cum mergea, a ridicat mâna cu coasa în sus, s-a apropiat de Popovici V., încercând să-l lovească cu coasa în cap. Însă acesta a reușit să apuce cu mâna mânerul coasei și a dat-o într-o parte. Basarab M. continua să-i numească cu cuvinte necenzurate. După cazul dat, concubinul a suportat o traumă psihică.

Martorul Goncear Elena a declarat că, instala țevi pentru uscarea covoarelor și rufelor. Între Popovici V. și Basarab M. s-a început conflictul de la o pârțică de pământ. A văzut cum Basarab M. venea spre Popovici V. cu o coasă mică în mână și a ridicat coasa spre el. Distanța dintre ei era aproximativ de jumătate de metru. A Popovici V. a încercat s-o oprească, s-a speriat și s-a stresat A auzit că a avut probleme cu sănătatea.

Prin plângerea din 10.01.2019, Popovici V. a solicitat de a fi luate măsuri față de Basarab M., care la data de 10.08.2018 a încercat să-l lovească cu o coasă de dimensiuni mici.

Conform proceselor verbale de recunoaștere și de examinare a obiectului din 27.02.2019, Popovici V. a recunoscut obiectul sub nr. 1., ce constituie o coasă de dimensiuni mici.

Astfel, instanța a încadrat acțiunile inculpatei în baza art. 155 Cod penal, ca amenințare cu omor, ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății,

dacă a existat pericolul realizării acestei amenințări.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 75-77 Cod penal, că inculpata a comis o infracțiune mai puțin gravă, anterior nu a mai fost condamnată, se caracterizează pozitiv, că circumstanțe agravante și atenuante nu au fost stabilite, concluzionând că corectarea și reeducarea ei este posibilă, rațională și echitabilă fără izolare de societate, stabilindu-i-se o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării ei, conform art. 90 Cod penal.

La fel, instanța a statuat că, acțiunea civilă privind încasarea prejudiciul moral necesită a fi admisă parțial, ținând cont de criteriul echității, care presupune că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale și echitabile, adică trebuie stabilite ca să asigure efectiv o compensare suficientă, fiind menținut echilibrul între daunele efectiv cauzate și suma acordată, urmând a încasa de la Basarab Maria în beneficiul părții vătămate Popovici Vasile prejudiciul moral în sumă de 10.000 lei.

3. Inculpata a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitată.

Apelanta a invocat că, instanța de fond greșit a apreciat probele pe cauză, pronunțând o hotărâre de condamnare care contravine atât circumstanțelor de fapt ale cauzei, cât și normelor legii procesual penale.

Din materialele dosarului penal nu s-a constatat în acțiunile sale existența semnelor de calificare a infracțiunii incriminate.

În cadrul urmăririi penale partea acuzării nu a administrat probe prin care să demonstreze vinovăția sa.

4. Potrivit deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Bălți din 14 iulie 2020, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că, instanța de fond, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a verificat complet sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatei care s-a confirmat prin probele acumulate pe dosar, cercetate în instanța de fond și de apel, acțiunile ei fiind corect calificate de către instanța de fond, după indicii art. 155 Cod penal, ca amenințare cu omor, ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, dacă a existat pericolul realizării acestei amenințări.

În acest sens, instanța de fond întemeiat a bazat sentința de condamnare pe declarațiile părții vătămate și pe cumulul probelor scrise: plângerea lui Popovici V. din 09.01.2019; procesul-verbal de audiere a martorului Goncar I. din 12.02.2019; procesul-verbal de recunoaștere a obiectului și planșă foto din 07.02.2019; ordonanța de recunoaștere și de anexare a corpurilor delictive la cauza penală din 27.02.2019; procesul-verbal de confruntare dintre martorul Ciubotaru A. și inculpata Basarab M. din 28.02.2019; procesul-verbal de confruntare dintre partea vătămată Popovici V. și inculpata Basarab M. din 28.02.2019; declarațiile martorului Goncar E. depuse în instanța de fond la 30.08.2019; declarațiile părții vătămate Popovici V. depuse în

instanța de fond la 10.12.2019; declarațiile martorului Ciubotaru A. depuse în instanța de fond la 10.12.2019.

Probele enunțate incontestabil au demonstrat vinovăția inculpatei și acestea au fost prezentate de partea acuzării în cadrul ședinței instanței de apel în respingerea argumentelor din apelul inculpatei.

Deci, motivele invocate în apelul declarat de inculpată sunt nefondate și necesar de a fi respinse.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, instanța de fond, cu respectarea prevederilor art. 61,75 Cod penal, a ținut cont de scopul pedepsei penale întru restabilirea echității sociale, corectarea inculpatei și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, ce țin de gravitatea faptei penale considerată ca fiind săvârșită de inculpată, urmările prejudiciabile, motivul săvârșirii infracțiunii, atitudinea societății față de pedeapsa penală ce urmează a-i fi stabilită inculpatei pentru fapta săvârșită.

5. Avocata Diana Sanduleac a declarat recurs ordinar, solicitând casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care *inculpata să fie achitată, iar procesul penal să fie încetat din motivul lipsei în acțiunile ei a elementelor componente de infracțiune prevăzute la art. 155 Cod penal.*

Recurenta a invocat că, nu sunt probe care ar demonstra vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii imputate.

Din materialele dosarului rezultă că, presupusa faptă a avut loc la 10.08.2018, iar plângerea la organele de drept de către partea vătămată Popovici V. a fost depusă la 10.01.2019, urmărirea penală fiind pornită la 05.02.2019. În asemenea circumstanțe dacă fapta a avut loc, care a fost motivul că partea vătămată care a fost foarte stresat de la cele întâmplate, nu a chemat poliția la momentul comiterii faptei, dar a depus plângerea la organele de drept peste o perioadă de aproximativ 5 luni.

Mai mult, unicele probe pe dosar sunt declarațiile a trei martori, dintre care două persoane lucrau la partea vătămată (Goncear I. și Goncear E.) și al treilea martor Ciubotaru A. este soția părții vătămate, Popovici V. Ori, declarațiile acestor matori urmează să fie apreciate critic deoarece, unul din ei este rudă apropiată cu partea vătămată, iar ceilalți doi erau interesați să facă astfel de declarații din motivul că ei însăși au participat la defrișarea plantelor din grădină, de la ce și a apărut conflictul.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 CPP.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin.

(5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Însă, în recursul vizat, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat nici un temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al inculpatei cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Ori, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Totodată, potrivit art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când nu sunt întrunite elementele infracțiunii.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul declarat, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se reține că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2., 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatei și încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale acesteia, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile părții vătămate Popovici V., martorilor Goncear E., Goncear I. și Ciubotaru A., procesul verbal de recunoaștere a obiectului din 27.02.2019, procesul verbal de examinare a obiectului din 27.02.2019, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanțele indicând motivele pentru care a respins dovezile și versiunile inculpatei, probele administrate pe caz demonstrând clar și cert prezența în acțiunile ei a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 155 Cod penal.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia

luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Totodată, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat probele și circumstanțele cauzei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei, în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea, este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal

Mai mult, motivele invocate în recursul nominalizat au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. - 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurentă, că hotărârile atacate cuprind motivele pe care se întemeiază soluția, că în acțiunile inculpatei sunt întrunite elementele infracțiunii imputate, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Diana Sanduleac împotriva sentinței Judecătoriei Drochia din 17 ianuarie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 iulie 2020, în privința inculpatei Basarab Maria xxxx, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 06 ianuarie 2021.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun